

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Munkaügyi kapcsolatok
Tárgykód:	ALETMA1191
Felelős szervezet neve:	Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA23
Tárgyfelelős neve:	Dr. Szretykó György

Oktatás célja:

A tárgy célja *egyrészt*, hogy átfogó ismereteket adjon a munkaügyi kapcsolatok kialakulásáról, fejlődéséről, fogalmáról, szereplőiről, bemutassa a munkaügyi kapcsolatok történelmileg kialakult legfontosabb típusait; *másrészt*, hogy megismertesse a munkaügyi kapcsolatok azon intézményeit és eszközeit, amelyek ma hazánkban alkalmazásra kerülnek.

Tantárgy tartalma:

1. A munkaügyi kapcsolatok fogalma, tárgya, kialakulásának feltételei. A munkaügyi kapcsolatok piacgazdasági fogalomrendszere
2. A munkaügyi kapcsolatok ókori és középkori előzményei. Az európai munkaügyi kapcsolatok létrejöttének menete. A munkaügyi kapcsolatok két évszázados fejlődésének történeti szakaszai
3. A munkaügyi kapcsolatok nemzetközi szabályozásának kialakulása (ILO, ENSZ, Európa Tanács, EU)
4. A szakszervezetek kialakulása (Anglia, Franciaország, Németország). A magyar szakszervezetek kialakulása
5. A munkaügyi kapcsolatok kialakult főbb "világmodelljei"
6. A munkaügyi kapcsolatok szereplőinek alapvető jellemzői
7. A munkaügyi kapcsolatok intézményei (individuais munkaügyi kapcsolatok, kollektív tárgyalások és megállapodások; participáció, munkaügyi konfliktusok, viták és rendezési eszközeik; makroszintű konzultációk és makroszintű tárgyalások)
8. A munkaadói érdekképviseletek kialakulása Európában. A magyarországi munkáltatói szervezetek kialakulása. A kollektív szerződések kialakulása. A munkaszerződés specializálódása.
9. A minimalstandardok I. A munkaidő szabályozásának az állomásai.
10. A minimalstandardok II. A munkabér szabályozásának alakulása.
11. A minimalstandardok III. A fizetett szabadság, a végkielégítés, és a munkaszerződés felbontásának a kialakulása.
12. A sztrájk fogalma, kialakulásának gyökerei, európai történetének a szakaszai. A sztrájkhoz való jog kialakulása Magyarországon.

Számonkérési és értékelési rendszere:

A vizsgára bocsátás feltétele: **Egyesettanulmány** megfelelő színvonalon történő elkészítése.

Az esettanulmány témája: ...Egy munkahely munkaügyi kapcsolatai".

Terjedelme: max.: 10 o.

Az esettanulmány **javasolt tematikája:**

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Munkaügyi kapcsolatok
Tárgykód:	ALETMA1191
Felelős szervezet neve:	Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA23
Tárgyfelelős neve:	Dr. Szretykó György

Számonkérési és értékelési rendszere:

1./ A munkahely (cég, intézmény) fontosabb jellemzői

- ágazat
- foglalkoztatottak jellemzői, kereseti viszonyok
- szervezeti, telephelyi struktúra
- munkaerő-piaci helyzet, stb.

2./ A foglalkoztatottak jogviszonya az adott munkahelyen

3./ A munkaügyi kapcsolatok szereplői s azok jellemzői

3.1. A munkaügyi kapcsolatok individuális szereplői a munkahelyen

- munkáltatói, munkavállalói egyéni kapcsolatok
- munkáltatói (vezetői)-munkavállalói kapcsolatok

3.2. A munkaügyi kapcsolatok kollektív szereplői a munkahelyen

- munkáltató, munkáltatói érdekképviselő; milyen szövetség, konföderáció tagja
- munkavállalói érdekképviselő (szakszervezet(ek), munkástanács, stb.), jellemzőik (taglétszám, sztrájkaktivitás, tüntetés, stb.)
- a szereplők tagsága mezo- és makroszintű érdekképviselőekben (szövetségben, konföderációban, stb.), más fórumokban
- participáció szereplői, összetétele, választásuk rendszere (üzemi tanács, központi üzemi tanács, közalkalmazotti tanács, munkavédelmi megbízott, munkavédelmi bizottság, paritásos munkavédelmi testület, munkavállalói küldött(ek) a felügyelőbizottságban, MRP, Európai Üzemi Tanács, stb.)

3.3. A munkaügyi kapcsolatok munkahelyi szereplőinek kapcsolata a környezettel

- a munkahelyi szereplők tagsága a mezo- és makroszintű szövetségekben, konföderációkban (szakszervezeti, munkáltatói szövetségek, konföderációk, stb)
- részvétel a foglalkoztatási érdekegyeztetésben (regionális munkaügyi tanácsok, területfejlesztési tanácsok, stb.)
- a munkáltató kapcsolatai a beszállítókkal, megrendelőkkal, stb.
- a munkáltató kapcsolatai a (regionális) munkaügyi központtal, kirendeltséggel; munkaügyi-, munkavédelmi ellenőrzéssel, stb.

3.4./ A munkaügyi kapcsolatok intézményei

- egyéni munkaszerződés, jellemzői (időbeli hatálya, stb.)
- vállalati, intézményi kollektív szerződés; jellemzői
- ágazati, szakmai kollektív szerződés létezése, jellemzői
- kollektív bérmegállapodások
- participációs intézmények jellemzői (üzemi megállapodás, munkavédelmi szabályzat, közalkalmazotti tanács, MRP szervezet, Európai Üzemi Tanács, stb.)
- létszámleépítési bizottság
- a munkaügyi viták és rendezésük belső szabályozása, intézményei
- vállalati (intézményi) érdekegyeztetőtanács, jellemzői

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Munkaügyi kapcsolatok
Tárgykód:	ALETMA1191
Felelős szervezet neve:	Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA23
Tárgyfelelős neve:	Dr. Szretykó György

Számonkérési és értékelési rendszere:

- sztrájk szabályzat (önálló szakszervezeti, vagy munkáltatóval közös)

3.5./ A munkaügyi kapcsolatok körébe tartozó fontosabb események a munkahelyen 1990-től napjainkig (kollektív tárgyalások, szerződéskötések, sztrájk, tüntetés, demonstráció, létszámleépítés, csoportos létszámleépítés, stb).

3.6. / A munkahely munkaügyi kapcsolatainak személyes értékelése, javaslatok megfogalmazása

Kötelező irodalom:

Tóth Ferenc: Munkaügyi kapcsolatok rendszere és fejlődése. Gödöllő. 2008.

Tóth Ferenc: Bevezetés a munkaügyi kapcsolatokba. Gödöllő, 2008.

Bódy Zsombor: „... A társadalom kora”: Munkásbiztosítás és munkaügy Magyarországon a 19. és a 20. század fordulóján. Aetas: történettudományi folyóirat, 2004. (19. évf.). 1. szám 5. oldal

Koltay Jenő (szerk.): A munkaügyi kapcsolatok rendszere és a munkavállalók helyzete. <http://mek.niif.hu/01500/01540/01540.pdf>